

Nr 176.

Av herr **Linderot**, i anledning av Kungl. Maj:ts proposition med förslag till lag angående fortsatt giltighet av lagen den 9 januari 1940 (nr 3) om vissa tvångsmedel vid krig eller krigsfara m. m.

I Kungl. Maj:ts proposition nr 9 har föreslagits fortsatt giltighet av lagen den 9 januari 1940 om vissa tvångsmedel vid krig eller krigsfara m. m.

Denna lag angives avse att öka möjligheterna för myndigheterna att effektivt bekämpa spioneri, sabotage och annan landsskadlig verksamhet. Så långt lagen användes i angivet syfte, finns intet att anmärka mot dess förekomst.

Erfarenheten har emellertid visat, att de vittgående fullmakter lagen med dess nuvarande formulering ger åt polismyndigheterna att företaga hus- och kroppsrensningen och att utöva brev-, telegram- och telefonspionage på det grövsta missbrukats. Hemfriden har störts genom husundersökningar i tusentals arbetarhem och postverket har blivit en nära nog obrukbar institution för många arbetare därför, att polisen hyser en fullständigt felaktig uppfattning om vart arbetare med radikal socialistisk uppfattning syftar med sitt arbete i sina organisationer och om hur detta arbete utföres.

I lagen om vissa tvångsmedel vid krig eller krigsfara är bl. a. föreskrivet, att postspionage icke må upprätthållas längre än som erfordras för att vinna det med åtgärden avsedda ändamålet. Detta till trots har polisen i många fall utfört brevspionage mot oförvitliga människor allt från den dag lagen trädde i kraft och till dags dato. Att man under den tid spionaget pågått inte funnit något som motiverar ett fortsattande av detsamma, har inte föranlett vederbörande att avbryta sina med lagens stöd genomförda trakasserier. Därtill kommer att spionaget organiseras så illa, att det genom försenandet av posten medför de största olägenheter för offren för detsamma.

Jag vill nämna ett av mig känt exempel bland många på dylikt omotiverat och oeffterrätligt spionage, vilket i kraft av den lag, som Kungl. Maj:t nu önskar förlängd, bedrivits mot flottningsarbetaren O. F. Persson i Segersta socken, Landafors poststation.

Persson är känd som en synnerligen hederlig och rättskaffens man, en allmänt aktad människa. Han har under sina 49 levnadsår aldrig varit i delo med rättvisan. Bland hans offentliga uppdrag kan nämnas, att han utan avbrott tillhört kommunalnämnden i 16 år och kommunalfullmäktige i 12 år. Han tillhör vidare sedan många år tillbaka taxeringsnämnden, där han t. o. m. varit kronoombud.

Post till ifrågavarande person har under ett helt års tid försenats genom

ständigt fortlöpande censur. Ankommande post från näraliggande platser behöver flera dagar för att nå adressaten, post som rimligen borde nå adressaten på dagen eller i varje fall påföljande dag.

Sålunda tog det vid ett tillfälle sex dagar för ett brev från Marmaverken att nå mottagaren i Landafors. Mellan dessa båda platser är det ett avstånd av endast 1.5 mil. Då tre dagar gått ringde avsändaren och frågade varför mottagaren ännu icke besvarat brevet. Det tog sedan ytterligare tre dagar innan polisen var färdig att låta mottagaren erhålla brevet.

Från Söderhamn, Kilafors och Bollnäs tar det i regel 3 à 4 dagar för brevpost till O. F. Persson i Landafors. Då rör det sig många gånger om post, som har samband med hans offentliga uppdrag, för att inte tala om rent privata angelägenheter i vilka postföreningarna medför olägenheter och skada.

Den 16 december, då ifrågavarande arbetare hämtade sin post i postfacket, fanns där ett öppnat konvolut, försett med adress: »Kriminalkonstapel S. Crispinson, Gävle». I detta konvolut låg tre brev, adresserade till O. F. Persson. Breven var tydligen öppnade och på nytt igenklistrade.

Persson hämtade i vittnens närvaro denna post kl. 4 e. m. den 16 december förra året. Breven var: ett från Hudiksvall, avstämplat där den 12 december, ett från Forsbacka, avstämplat där den 12 december, och ett från Ljusdal, avstämplat där den 13 december. Det är nu påtagligt, att då dessa brev den 13 december anlände till postanstalten i Landafors, har vederbörande posttjänsteman enligt order från polismyndigheterna lagt in breven i ett postsakskuvert och avsänt dem till polisen i Gävle. Postsakskuvertet, adresserat till polisen i Gävle, i vilket Persson fick sina brev, är nämligen avstämplat i Landafors med den 13 december som avsändningsdag. Mellan Landafors och Gävle är det ett avstånd av 10 mil. Sedan kriminalöverkonstapel Crispinson öppnat och granskat breven, har han klistrat igen kuverten och lagt breven tillbaka i det upprivna postsakskuvertet och sedan lagt alltsammans i ett nytt konvolut och sänt det till poststationen i Landafors. I den begynnande julbrådskan har så posttjänstemannen i Landafors tagit ut innehållet ur kriminalöverkonstapel Crispinsons kuvert och slängt in alltsammans i Perssons postfack, utan att observera att han därmed ofrivilligt avslöjade hur polisen anser sig kunna missbruka de befogenheter den fått enligt lagen om vissa tvångsmedel vid krig eller krigsfara.

Undertecknad motionär innehar såväl ovannämnda postsakskuvert som kuverten till de brev, som låg inuti detsamma. Av stämplarna å dessa kuvert framgår tydligt, att två av breven behövt 5 dagar och ett 4 dagar för att nå adressaten, trots att samtliga brev var sända från platser inom länet, från vilka platser goda, dagliga postförbindelser finns till Landafors. Och detta lagliga spioneri och trakasserier mot en oförvitlig människa pågår månad efter månad med stöd av lagen om vissa tvångsmedel vid krig eller krigsfara.

Samma förfaringsätt sker tydligen även med vanliga, icke transportförbjudna tidningar till Persson. De brukar komma adressaten tillhanda först 4 à 5 dagar efter utgivningsdagen.

Även brev till Perssons hustru försenas på samma sätt.

Med hänvisning till vad ovan anförts får jag föreslå,

att riksdagen i skrivelse till Kungl. Maj:t hemställer att sådana tillämpningsföreskrifter måtte utfärdas till lagen om vissa tvångsmedel vid krig eller krigsfara, att sådan tillämpning av nämnda lag, som ovan påtalats, förhindras.

Stockholm den 4 februari 1941.

Sven Linderot.

